

A szökőár túlélőin segítettek

Az elmúlt esztendő – s egyben az évszázad – legnagyobb katasztrófája, a délkelet-ázsiai szökőár pusztítása után, január elején magyar orvoscsoport utazott a térségbe. A négytagú delegációnak tagja volt Sági János tűzoltó, a hevesi Szikla Speciális Mentőcsoport vezetője is.

– **Hogyan adódott Önnek ez a páratlan, ugyanakkor kalandos lehetőség?**

– Az ADRA hazai szervezete kapta a feladatot, hogy szervezze meg a gyógyszerszállítást a colombói székhelyükre. Az eredeti felkérés szerint orvosokat vártak Srí Lankára, a katasztrófa által leginkább sújtott délkeleti térségbe. Két pécsi orvos az első körben visszamondta a felkérést. Helyettük két újabb pécsi orvos jelentkezett, az egyik **dr. Ternák Gábor**, aki szaktekintélye a trópusi betegségek gyógyításának, valamint **dr. Sári Ferenc**, akiről sajnos utóbb a balesetünk kapcsán lehetett a legtöbbet hallani. Az ADRA Alapítványtól jött még **Sitkei Zoltán**, aki koordinálta a csapat munkáját, végül pedig jómagam voltam a negyedik. Én a Karitasz-szövetségen, illetve a miskolci Lehoczky Lászlón keresztül kerültem a képbe, mint segédápoló. Nekem lett a feladatom a sebkötözés és a kisebb sérülések ellátása.

– **Tűzoltóként és speciális mentőként azért az egészségügyi ellátás nem szerepel a napi feladatai közt...**

A vízözön előtt csodálatos volt erre felé a táj, s házak sora állt itt, ahol most a törmelékot takarítják a túlélők

FOTO: S. J.

– Alkalmanként Gyöngyösön mentőzök, és megvan az euromentoros vizsgám is. Egészségügyi alaptanfolyamot végeztem, s most ennek vettem hasznát. Ugyanakkor arról is szó volt, hogy ha a csapat tagjai bajba kerülnek, mint speciális mentő is közreműködöm az elhárításban. Ez meg is történt a hazafelé vezető úton, de erről majd később... Ott-tartózkodásom egy hete alatt 300–400 em-

bert láttunk el, az apróbb sebkötözéstől egészen a súlyosabb esetekig.

– **Mennyi ideje volt felkészülni az útra?**

– Január 6-án jött a telefon, este beléptem szolgálatba a tűzoltó-parancsnokságon, másnap hajnalban már indultunk is. Akkor adták ki a nemzetközi oltási papírokat, illetve kaptam malária elleni gyógyszert is, amit a mai napig is szedek.

– **Felmérte az út kockázatát, amikor igent mondott?**

– Nem. Korábban Lehoczky Lacival beszélünk erről, mint lehetőségről, de konkrétan nem készültem rá.

– **Mi volt az első benyomása, amikor megérkeztek abba a távoli világba?**

– Hosszú volt az út, Bangkoken át Colombo majdnem egy nap. Az első dolgunk az volt, hogy Colombóban az egészség-

ügyi miniszter asszónnyal tartottunk egy megbeszélést. Megpróbált a közelben elhelyezni bennünket, de az ottani táborok jól ellátottak voltak. Ezután döntöttünk úgy, hogy beme gyünk az ADRA Alapítvány helyi kirendeltségére, ott javasolták a sziget déli részét. Így kerültünk Amparába, ami tizenkét órányira van a fővárostól.

(Folytatás a 3. oldalon)

A szökőár túlélőin segítettek

Hevesi tűzoltó is részt vett a Srí Lanka-iak ellátásában

(Folytatás az 1. oldalról)

– Mit látott az alatt az idő alatt, amíg odautaztak?

– Ebben a tartományi részben mindjárt az elején tízezer halott volt, de a romeltakarításnál folyamatosan találtak újabb áldozatokat. A tengerparttól befelé 800–1000 méteren át mindent letarolt a szökőár. A legsúlyosabb helyzet a keleti parton volt. A masszívabb házak megmaradtak, de ezen túl mindent elvitt a víz. Nagyon nehézkesen megy a romeltakarítás, egy-két erőgép dolgozik a lakott területeken, két-három kistraktor segíti az emberi erőt.

– Milyen sebesülteket láttak el?

– Sok volt a rühös, bőrbeteg ember, de szép számban akadtak maláriások, mumpszosok, férgesek. Ternák doktor talált egy 10–12 év körüli leprás gyereket is. A szeme bevérezéséből és a bőr kifehéredéséből vette észre a betegség jeleit. A gyereket beküldte az egyik megmaradt kórházba – hétből öt kórházat pusztított el a cunami –, de másnap már el is zavarták a kisserácot onnan. Lehetne gyógyszerezni a leprát, de mivel ennek a gyerekek se anyja, se apja nem volt, valószínű, hogy kezelés nélkül tengeti tovább az életét valahol.

Sági János százásával látta el a sérülteket.

– Rengeteg segélyszállítmány ment a térségbe. Tapasztalata szerint eljut ez a rászorulókhhoz?

– Tény, hogy sok szállítmány érkezett, de ez az adott ország kisértőinek, orvosainak a gondosságától függ, mert látunk elázott gyógyszerzállítmányt is. Azt mondhatom, a magyar egészségügyi küld-

– Mi volt az a fekete víz?

– Talán vulkánkitörés nyomára lehetett... Azt mondják, aki nyelt belőle, tüdőgyulladást kapott, sokan közülük meg is haltak.

– Milyen volt a sziget közbiztonsága?

– Sitkei Zoli elindult gumikesztyűért, de hamarosan visszajött, mert lezárták a kato-

ber álmában ér földet. Egyszer csak egy nagy csattanásra ébredtünk, mindenütt sötét volt. Körülbelül háromszor csapódott az autó, mire megállt. Amikor landoltunk, azonnal kirúgtam az ablakot, menttem kifelé mindenkit, mert a motor járt, és akár fel is robbanhattunk volna. Sári Feri akkor már nagyon kiabált próbál-

JEGYZET

Nagy szédítők

Politikai fanatikusnak kell lenni ahhoz, hogy az egyik vagy a másik nagy párt által hangoztatott állításokat elhiggye az ember. Elég végigfutni egy adott időszak hírfanyagát, és rögtön arról „tájékozódhatunk”, hogy sínen vagyunk, jó pályára állt a gazdaság, illetőleg most siklanak ki végérvényesen az ország szereplőit.

(Szándékos maga a kisiklás is, mert a Gyurcsány-csapatok így könnyebben tudják felszedni az értékes síneket.) Szálljunk is le egy pillanatra az elvi magaslatokból, és nézzünk egy példát a gyöngyszemek közül. Kiáll a pódiumra Boross Imre egykori miniszter, és közli a nagyérdeművel, hogy Magyarország nettó befizetője lett az Uniónak már az első esztendőben. Legalább másfél millió elkötelezett felhőrdülése hallik potenciálisan. (A valóságban ezt a számot persze illik harmadolni, tekintettel a médiafogyasztók és a párthűek közötti arányokra.)

Hanem, a másik oldalnak is van azonnal mozgósítható változata: a korábban vártnál is sikeresebben zárta európai uniós mérlegét Magyarország – közli gyorsan az Európai Ügyekért Felelős Tárca Nélküli Miniszter Hivatala. Országunk a legfrissebb összegzés alapján több mint 76 milliárd forintos többlettel zárta a 2004-es évet. Ez azért is különösen érdekes, mert korábban Baráth Etele 51 milliárd forintos nettó bevételről tudott. Az ország tavaly 106,716 milliárd forintot fizetett be a közösségi költségvetésbe, ugyanebben az időben a magyar költségvetés bevétele az EU-s támogatásokból 183,196 milliárd forint volt. S ha már Boross Imréről van szó (Emlékeznek? Ő váltotta Torgyán Józsefet a „nehéz időkben” a mezőgazdasági tárca élén.), tesz a közlemény egy apró „oldavágást”: a mezőgazdasági szerkezetváltást támogató előcsatlakozási alap, a SAPARD rendelkezésre álló pénzeszközeiből felhasznált források hányadát tekintve Magyarország megelőzte Szlovákiát, Lengyelországot és Bulgáriát. S a legtöbb EU-pénzt Magyarország a SAPARD keretében mezőgazdasági vállalkozások beruházásainak támogatására, termékmarketingre, illetve a vidéki infrastruktúra fejlesztésére kapta. S mindezt úgy, hogy gyakorlatilag nullán állt a SAPARD-ból való lehívás 2003-ig.

Ne döntsük most el, ki állít hamisít és ki mondja a valót. Helyezzük arra a kérdésre a hangsúlyt, hogy hová vezet az ilyen politizálás? Nem nehéz kitalálni a választ: a nem pártfelfiratos sálakban szaladgáló polgár még inkább kiábrándul a hazugságpolitikából. Mutatkozott is már ez a tendencia a december 5-i népszavazáson. A kétharmadnyi távol maradó azt is üzenté, hogy mással szorakozzanak az urak.

... hogy kezelés nélkül tengeti tovább az életét valahol.

— **Ezek a betegségek a szököár következményei?**

— Egy részük valószínűleg nem, a súlyos orvoshiány miatt azonban csak most derült fény rájuk. A két menekülttáborban 2500-an voltak, ezek között az emberek között sok betegségre csak most figyeltek fel. A táborokban nagyon sok az elárvult gyerek, a nagyobbak megfogják a kisebbek kezét, és onnantól ők már egy családot alkotnak. Sokszor gyereket hozott gyereket. Az életkort is csak bementés alapján tudtuk regisztrálni, ahogy a betegség diagnózisra is csak a körülmények leírásából lehetett következtetni.

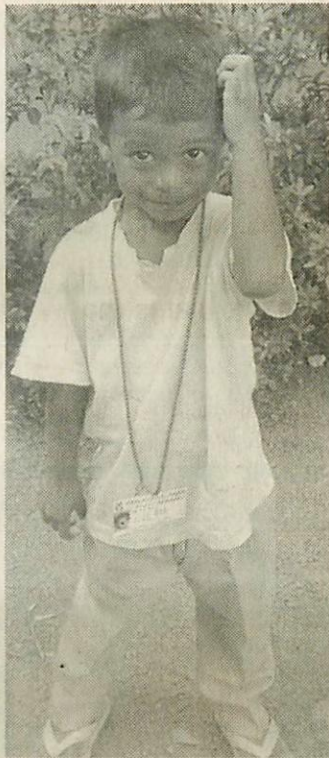
— **Naponta hány beteget láttak el?**

— Reggel negyed 9 körül kezdtük az egyik táborban, ott voltunk délig, utána mentünk át a másikba, ott sötétedésig fogadtuk a betegeket. Világítás nem volt, egy lábsérülést fej lámpa mellett kellett ellátni. Hét napig dolgoztunk, ezalatt 1053 páciensünk volt. Én úgy 300-400 sebkötözést végeztem. Gyakran adtunk otthoni kezelésre fertőtlenítőszerrel, de inkább visszajöttek, hogy lássuk el mi a sérüléseket. Ez azért volt, mert ők már annak is örültek, hogy foglalkozik velük valaki. A tolmácsunk egyszer azt hallotta, hogy a „magyarok legalább hozzányúlnak a beteghez”, az amerikai és a japán orvosok csak gyógyszert osztottak. Nálunk kemény hajítás volt egész nap. Sőt kisebb műtéteket, sebtisztításokat is végeztünk. Egyszer egy lábseb ellátása után a beteg csak ült és rázta a fejét, azt hittem, nem tetszik neki valami. Akkor mondták, hogy náluk az elégedettség jele a fejrázás. De hamar meg lehetett szokni. A kisgyerekeknek szőlőcukrot adtunk, hogy megnyugtassuk őket. Szegényeké soha ilyen

... tunk elazott gyögyszerzámányt is. Azt mondhatom, a magyar egészségügyi küldeményre nagyon vigyázott mindenki.

— **Január közepére, amikorra hazajöttek, mennyire tért vissza normális medrébe az ottaniak élete?**

— A sebesültek többsége el látott volt, a komolyabb műtétekre, bőráttütelésekre még várni kell. A táboron kívül szinte lehetőségünk sem volt szétnéz-

Sok a beteg, árván maradt gyermek

ni. Azt láttuk, hogy sűrűn lakott, nagyon rossz viskókból álló ez a vidék. Éppen ezért lett ilyen magas az áldozatok száma. Sok tüdőgyulladásos beteg is volt. A tolmács azt mesélte, hogy amikor jött a szököár, meleg és fekete volt a víz, valószínű abból nyeltek. Körülbelül tíz méteres volt a vízoszlop, ami először kicsapott. Sokan rohantak menteni, akkor meg jött a második ár, és újra elsodort mindenkit. Ez a csapás tízszer ismétlődött meg.

... kesztyűért, de hamarosan visszajött, mert lezárták a katonák az utcát. Kiderült, találtak egy vízi aknát. Ültünk bent a szobában, egyszer csak hallottunk egy óriási robajt, szállt a por, a kövek mindenféle szétcsapódtak. Akkor jöttünk rá, hogy felrobbantották, de a térséget nem biztosították. A szerencsén múlt, hogy nem történt újabb sérülés. Nálunk elképzelhetetlen lenne a lakosok ilyen fokú veszélyeztetése, védelmük hiánya.

— **Ezek szerint az emberi életnek nem nagy értéke van...**

— Ott nincs. Rengeteg kecske, kutya, tehén kóborol a város utcáin. Senkit sem zavar az élővilág ilyenfajta káosza.

— **Ott volt abban az autóban, amelyik hazafelé az árokba borult. Miként emlékszik vissza a történetekre?**

— Január 17-én hajnalban indultunk el Amparából Colombóba. Utolsó este a tolmácsunk meghívott bennünket egy vacsorára. Este fél 9 felé elmentünk, az asztal már meg volt terítve, de szerintem az utolsó tíz évben nem ettek olyan jól, mint amit akkor nekünk készítették. A család egyébként nem volt bent, amikor mi befejeztük a vacsorát, ők akkor ették meg a maradékot. Értelemszerűen mi se mertünk túl sokat enni. A sofőrünk 10 óra felé azt mondta, hogy hazamegy. Jött is reggel fél 4-kor, de azt láttuk, hogy éjszaka még vagy 30 kilométert elköcsikázott. Jó véres szemekkel jött, azt mutogatta, majd lassan megy. Ott egyébként fordított a közlekedés, mivel Sri Lanka angol gyarmat volt. Az autógumik is tükörsimára koppattak. Eleinte lassan is ment, majd elért egy hegyes vidékre, ahol megivott egy kávét, majd rálépett a gázra. A kocsis is rendszeresen rázott, száguldott a sötétben. Megpróbáltunk aludni, de a kátyúk ráztak. Én megtámasztottam a lábam, még gondoltam is, hogy jobb, ha az em-

... motor jart, és akár let is robanhattunk volna. Sári Feri akkor már nagyon kiabált, próbáltuk ellátni, de már felszerelésünk is alig volt. Végre egy botl rögzítettük a karját, megpróbáltuk a lehető legjobban ellátni a nyílt törést, amennyire abban a vaksötétben, fejlámpa mellett lehetett. Térérő nem volt ebben a völgyben, több kisbusz is elment mellettünk. Végre megérkezett a segítség, Ferit bevitték a közeli kórházba, de ott nem tudtak vele mit csinálni. Újabb kórházba került, ott viszont azt mondták, hogy várnia kell a műtőre. Azt tudni kell, hogy ott nincsenek steril körülmények, a műtőben is röpködnek a legyek, a csótányok pedig egér méretűek. Rádásul ilyen nyílt kártörést még nem is igen láttak, ezért döntöttünk úgy, hogy megpróbáljuk valahogy hazahozni. Átkerültünk Colombóba, ott derült ki, hogy a jegyünket nem fizette ki a magyar követéség, a nagykövet pedig nem vette fel a telefont. Végül az ADRA-sok segítettek fel a gépre bennünket indulás előtt húsz perccel. Feri 2-3 óránként szedte a fájdalomcsillapítót. A gépen is történt egy kis baleset: a harmadosztályon egy indiai kisgyerek etetőszéke lecsapta az ujjá végét. Nekünk szóltak, hogy lássuk el a sebet. Nálunk akkor már nem volt felszerelés, így a repülőgép egészségügyi készletét hozták. Végül elláttuk a kisgyereket, Feri végig sebesült kézzel dolgozott ott is. Amikor Londonba értünk, a család megköszönte a segítségét.

— **Ha mindezeket a megdöbbentő élményeket előre tudja, vállalna-e újra egy ilyen utat?**

— Ezzel a csapattal bármikor. De el kell mondanom, hogy a hevesi csapat nélkül nem jött volna létre ez az út. Ők segítettek, amikor ez a lehetőség jött, hogy azonnal tudjak indulni, és addig ők tartották a frontot helyettem is... Nekik is jár a köszönet!

SZUROMI RITA

... maányt tavol marado az az... kozzanak az urak.

Sike Sándor

HÍRTURMIX

Mészáros György Baráti Kör

KERECSEND – Megtartotta első összejövetelét a nemrég alakult Mészáros György Baráti Kör. A szombati eseményen – mint arról Pusoma Jenő, a Cigány Kisebbségi Önkormányzat elnöke tájékoztatót – ismertették a község író, cigányságkutató szülőltjének életútját, majd a róla elnevezett díj alapításáról döntöttek a résztvevők. Az ülésen elhangzott, hogy a díjat minden év novemberében – az idén 26-án –, Mészáros György halálának évfordulóján adják majd át az arra érdemes személynek. A kör tagjai ezt megelőzően márciusban, júniusban, illetve szeptemberben tartanak emlékeztet, illetve baráti összejövetelt.

A klub vendége az államtitkár

ÉGER – A Megyei Művelődési Központban tartja soron következő rendezvényét a Dobó Katica Nyugdíjas Szervezet, melynek vendége ezúttal Korözs Lajos, az Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium politikai államtitkára, országgyűlési képviselő (képünkön) lesz. A hétfőn

délután 3 órakor kezdődő találkozón a napirenden lévő, s a szépkorúakat érintő szociális ügyek kerülnek terítékre.

Természetvédelmi együttműködés

FELSŐTÁRKÁNY, BESZTERCEBÁNYA – A szlovák és a magyar határ mentén megvalósítandó, s a helyi kezdeményezéseken alapuló környezet- és természetvédelmi fejlesztések adják a témáját annak a kétoldalú konferenciának, amelynek első tanácskozássára szerdán kerül sor a bükkai településen. Duska Józsefnek, a Bükk Nemzeti Park igazgatójának a megnyitója után hangzanak el a konkrét teendőkről szóló előadások. A témában érintett szakemberek csütörtökön és pénteken a határ túlsó oldalán, Besztercebányán folytatják megbeszéléseiket.

Betörők jártak a boltban

GYÖNGYÖSOROSZI – A településen élő egyik kereskedelmi vállalkozó tett feljelentést a rendőrségen, miután ismeretlen tettesek jártak az általa Mátraszentiútról üzemeltetett boltban. Mint a vizsgálat kiderítette, a bűnözők hengerzár-törés módszerrel jutottak be az üzletbe, ahonnan különféle árucikkeket, továbbá készpénzt vittek magukkal. A tulajdonos kára a rongálással együtt meghaladja a 200 ezer forintot. A rendőrség a tettesek felderítésére folytatja a nyomozást.